

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Drobné církevní stavby

Lucie Pichňová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lucie Pichňová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Drobné církevní stavby

Název anglicky

Small ecclesiastical buildings

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je podat ucelený přehled drobné církevní architektury v litoměřickém regionu- Úštěcka. Prozkoumat způsoby jakými je o drobné církevní památky v tomto regionu postaráno, jejich stav, lokalizace a fotodokumentace.

Metodika

- charakteristika drobných církevních objektů
- popis a průzkum vybraných staveb
- zpracování výzkumu a fotodokumentace
- vyvození závěrů

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Doporučené zdroje informací

ČERMAK, Libor. Po stopách božích hrobů-blog 2014.

DOLEJŠ, Jiří. Severní Čechy, památky a příroda, Naše vojsko, 1992.

HLAVÁČEK, Petr a kol. Litoměřická Kapitula, 950 od založení.UJEP Ústí nad Labem, 2007.

MARHONZ, Josef. Ústěcko, MěNV Ústěk, 1981.34 s.

POCHE, E.Umělecké památky Čech 1-4 Praha.

ŠMEJKAL, Ladislav. Máchův kraj českolipsko, Regia, 2008.

ŠMERÁK, Václav. Ústecký kraj-regenerace prostoru, ABF Praha, 2004.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci “Drobné církevní stavby“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího práce PhDr. Miroslava Polišenského, Csc. Použitou literaturu a informační zdroje uvádím v seznamu literatury. Prohlašuji, že jsem tímto neporušila autorská práva třetích osob.

V Litoměřicích dne 12.3.2015

Lucie Pichňová

Poděkování

Velmi děkuji za podporu a ochotu pomoci PhDr. Miroslavovi Poliškému, Csc. při vedení práce a konzultacích, mým dětem a manželovi za bezbřehou trpělivost.

Drobné církevní stavby

Small ecclesiastical buildings

Souhrn

Bakalářská práce je zaměřena na drobné církevní památky, které se nacházejí v ústěckém regionu a přilehlých spádových obcích. Oblast charakterizují boží muka, kapličky a kříže, které jsou rozesety po celém regionu. Práce je rozdělena do teoretické a výzkumné části. Teoretická část se zabývá především právním hlediskem a možnostmi financování oprav drobných církevních staveb. Vymezením vybraného území a typologií drobných církevních staveb.

Ve výzkumné části je u vybraných církevních objektů provedena fotodokumentace, popis technického stavu a lokalizace. Detailně je popsána rekonstrukce areálu Kalvárie, která všem vybraným drobným církevním stavbám dominuje.

Klíčová slova: historie, evropské dotace, sponzoři, etapy, rekonstrukce

Summary

The bachelor's diploma work focuses on minor church monuments located in the Ústěck region and adjacent catchment areas. The area is characterised by wayside shrines, chapels and crosses that are scattered all over the whole region. The diploma work is divided into the theoretical part and the research part. The theoretical part focuses primarily on legal aspects and the possibilities of funding minor church monuments, it also defines the selected area and provides a typology of minor church monuments.

The research part provides photo-documentation of selected church monuments, the description of their technical condition and localisation. It also provides a detailed description of the reconstruction of the Calvary site that dominates all the selected minor church monuments.

Keywords: history, european grants, sponsors, stage reconstruction

Obsah

I. Úvod	10
II. Cíl a metodika práce.....	11
2.1. Cíl práce	11
2.2. Metodika práce	11
III. Teoretická část	11
3.1 Právní aspekty ochrany památek.....	11
3.1.1. Zákon č.20/1987 Sb. o státní památkové péči	12
3.1.2. Prohlášení kulturní památkou	13
3.1.3. Práva a povinnosti vlastníků památek	14
3.2. Technické aspekty	15
3.2.1. Obnova kulturních památek.....	15
3.2.2. Restaurování památek.....	15
3.3. Ekonomické aspekty	15
3.3.1. Ministerstvo kultury ČR	15
3.3.2. Národní památkový ústav	17
3.3.3. Ministerstvo zemědělství ČR.....	17
3.3.4. Státní zemědělský intervenční fond.....	17
3.3.4. Program pro záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje.....	20
3.3.4. Ministerstvo pro místní rozvoj.....	21
3.5. Typologie drobných církevních staveb	21
3.5.1. Křížové cesty	22
3.5.2. Kříže.....	22
3.5.3. Boží muka	22
3.5.4. Zvoničky	23

3.5.5. Kaple a kapličky	23
3.5.6. Plastiky a sousoší	23
3.5.7. Smírčí kameny a kříže	24
IV. Charakteristika vybraného území	24
4.1. Krajinná charakteristika vybraného území.....	24
4.2. Příčiny devastace drobných církevních staveb.....	25
V. Výzkumná část.....	25
5.1. Cíl výzkumu	25
5.2. Metodika výzkumu.....	26
VI. Data.....	26
6.1. Seznam vybraných památek.....	28
6.2. Obnova arélu Kalvárie na Ostrém.....	30
VII. Výsledky výzkumu.....	37
.....	38
VIII. Závěr	39
IX. Seznam použité literatury	40
9.1. Bibliografická literatura	40
9.2. Další zdroje	41
9.3. Internetové zdroje.....	41
X. Přílohy.....	43
10.1. Fotodokumentace	43
10.2. Mapa.....	71
10.3. Tabulky.....	71
10.4. Grafy.....	72

I. Úvod

Nelze si nepovšimnout, při procházení ústecké krajiny, celé řady nenápadných, avšak historicky, kulturně a nábožensky velmi cenných objektů – drobných sakrálních staveb- božích muk, křížků, kapliček a kaplí s větším či menším uměleckým kreditem.

Tyto památky nebývají architektonickými skvosty, přesto je jejich význam nesporný.

Podání uceleného přehledu, zjištění přesné lokace staveb, fotodokumentace je hlavním cílem práce. Zjištění vlastníků pozemků, na kterých se objekty nacházejí a prozkoumání toho, zda se o památky pečuje, je dalším z cílů.

Naprostá většina posuzovaných objektů pochází ze 17. a 18. století - doby překrásného baroka. V mnoha případech jde o viditelný stavitelský um, jenž památky povyšuje na chloubu regionu.

Velkým problémem při dílčí údržbě nebo celkové rekonstrukci jsou vždy finanční prostředky, jejichž nedostatek stavby provází od samotného vzniku. Častým vysvobozením z tohoto problému je souhrn dotačních programů a nyní i celkový přehled možností financování oprav a obnov památek.

Drobné církevní stavby ústeckého regionu si zaslouží renesanci a navrácení do povědomí lidí, jako nedílná součást naší historie.

Zaslouží se o zkvalitnění cestovního ruchu této oblasti.

II. Cíl a metodika práce

2.1. Cíl práce

Cílem této práce je sběr informací o vybraných drobných církevních stavbách v ústěckém regionu a jeho spádových obcích. Typologie a rozdělení jednotlivých drobných církevních památek podle druhu a jejich polohy, rozdělení památek podle jejich nynějšího stavu.

Dalším cílem je zjištění způsobu a možností financování obnovy.

2.2. Metodika práce

Bakalářská práce je zpracována na základě metody studia odborné literatury, terénního výzkumu, fotodokumentace, popisu stavu objektů za pomoci hodnotící škály. Veškeré informace pro vypracování byly získány na ústěckém děkanství, litoměřické diecézi, obecních úřadech a MAS ústěcka, v odborné literatuře.

III. Teoretická část

3.1 Právní aspekty ochrany památek

Kulturní dědictví, které nám zde zanechali naši předci chráníme z mnoha důvodů.

V oblasti památkové péče se setkáme nejčastěji s dědictvím architektonickým. Staveb a souborů, které mají kulturní a historickou hodnotu, je mnohem více než těch, které jsou prohlášeny kulturními památkami nebo se nalézají na území památkových zón a rezervací.

Pro zachování památek jsou nejdůležitější jejich vlastníci, kterým také zákon ukládá největší odpovědnost. Vlastníci, stavebníci, restaurátoři a investoři rozhodují, jaký bude další osud památky. Památková péče může pomoci, či usměrnit, v krajním případě i zabránit nevhodnému nakládání vlastníků s památkou. Státní památková péče probíhá na našem území od roku 1850, kdy byla ve Vídni založena Centrální komise pro ochranu památek. Teoretická východiska české památkové péče se opírají o řadu mezinárodních dokumentů.

Architektonické dědictví je rozmanité, není zde tedy možné konkrétně definovat, co je předmětem ochrany tak, aby to bylo platné pro všechny památky plošně. Stejně tak není možné doporučit nějaké řešení či postup, aby platil ve všech situacích a na všechny památky. Památková péče je založena na principu individuálního posouzení.

3.1.1. Zákon č.20/1987 Sb. o státní památkové péči

Základním právním předpisem v České republice je zákon č.20/1987 Sb., o státní památkové péči. Zákon rozeznává ochranu objektů (kulturní památka, národní kulturní památka) a ochranu území (památková rezervace, památková zóna). Kulturní památky včetně všech staveb na území památkové rezervace nebo v památkové zóně jsou památkově chráněny. Kulturní památky dělíme na movité a nemovité. Do skupin nemovitých kulturních památek patří památky většího charakteru například hrady, zříceniny, zámky, tvrze, kostely, kláštery, kapličky, ale také drobné církevní památky. Další památky movité, mezi které patří například sochařství a umělecká díla. Cílem zákona je chránit kulturní památky, jako nedílnou součást kulturního dědictví národů, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu.

Hlavním účelem zákona je vytvořit podmínky pro vhodné využívání, zachování, zpřístupnění a osvětu v péči o kulturní památky. Přispívat k rozvoji společnosti připomínáním vlastenectví, našich tradic, kultury a umění.

3.1.2. Prohlášení kulturní památkou

Situaci prohlášení věci či stavby za kulturní památku hovoří §3 z.č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči.

(1) Ministerstvo kultury si před prohlášením věci nebo stavby za kulturní památku vyžádá vyjádření krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud je již od těchto orgánů neobdrželo. Archeologický nález (§ 23) prohlašuje ministerstvo kultury za kulturní památku na návrh Akademie věd České republiky.

(2) Ministerstvo kultury vyrozumí písemně vlastníka o podání návrhu na prohlášení jeho věci nebo stavby za kulturní památku nebo o tom, že hodlá jeho věc nebo stavbu prohlásit za kulturní památku z vlastního podnětu, a umožní mu k návrhu nebo podnětu se vyjádřit.

(3) Vlastník je povinen od doručení vyrozumění podle odstavce 2 až do rozhodnutí ministerstva kultury chránit svoji věc nebo stavbu před poškozením, zničením nebo odcizením a oznámit ministerstvu kultury každou zamýšlenou i uskutečněnou změnu jejího vlastnictví, správy nebo užívání.

(4) V rozhodnutí o prohlášení nemovité věci za kulturní památku může ministerstvo kultury současně uvést, že výslovně uvedené stavby se kulturní památkou nestávají, ačkoli pozemek, na kterém jsou zřízeny, se za kulturní památku prohlašuje. Ministerstvo kultury vyrozumí písemně o prohlášení věci nebo stavby za kulturní památku jejího vlastníka, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností a odbornou organizaci státní památkové péče (§ 32) a u archeologických nálezů též Akademii věd České republiky. Vyrozumí je i v tom případě, že neshledalo důvody pro prohlášení věci nebo stavby za kulturní památku.

(5) Vlastníci věci nebo staveb, které pro svou mimořádnou uměleckou nebo historickou hodnotu by mohly být v souladu se společenským zájmem prohlášeny za kulturní památky, jsou povinni oznámit ministerstvu kultury, krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na jejich písemné vyzvání požadované údaje o těchto věcech nebo stavbách a jejich zamýšlené změny, umožnit těmto orgánům nebo

jimi pověřené odborné organizaci státní památkové péče prohlídku těchto věcí nebo staveb, popřípadě pořízení jejich vědecké dokumentace.

(6) Podrobnosti o prohlašování věcí nebo staveb za kulturní památky a způsob oznamovací povinnosti podle odstavce 5 stanoví obecně závazný právní předpis.

3.1.3. Práva a povinnosti vlastníků památek

Základní povinností vlastníka nebo uživatele kulturní památky je řádná péče o její stav, kterou provádí na vlastní náklady. Je povinen chránit památku před poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památka musí být užívána způsobem, který odpovídá jejímu významu a památkové hodnotě. Vlastník kulturní památky je povinen oznámit každé ohrožení nebo poškození památky okresnímu úřadu a také stavebnímu úřadu, jde-li o nemovitou kulturní památku a to bez zbytečného odkladu. Oznamovací povinnost vlastníka se vztahuje na změnu užívání kulturní památky. Vlastník je ve výkonu svého vlastnického práva velmi významně omezen institutem předkupního práva státu. Pokud chce vlastník úplatně převést vlastnictví ke své kulturní památce, musí ji přednostně nabídnout ke koupi okresnímu úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu vlastníka nebo je-li předmětem nemovitost tak okresnímu úřadu příslušnému podle místa, kde nemovitost je. Nesplní-li vlastník svou nabídkovou povinnost, je právní úkon, kterým převedl vlastnictví ke kulturní památce na jinou osobu neplatný. Vlastník kulturní památky, který chce provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památku, si musí k těmto úkonům vyžádat stanovisko okresního úřadu nebo jde-li o národní kulturní památku tak stanovisko orgánu kraje v přenesené působnosti.

Vlastník kulturní památky může v případě obnovy kulturní památky požádat okresní úřad o poskytnutí příspěvku na zvýšené náklady na zachování a obnovu kulturní památky. Okresní úřad může příspěvek poskytnout i tehdy, nemůže-li vlastník kulturní památky uhradit z vlastních prostředků náklady spojené se zachováním nebo obnovou památky. V případech mimořádného společenského zájmu na zachování kulturní památky může na obnovu kulturní památky poskytnout příspěvek ministerstvo kultury.

3.2. Technické aspekty

3.2.1. Obnova kulturních památek

Posuzování stavebních úprav upravuje § 14 z.č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Ochrana je založena na zákonné povinnosti vlastníka předem projednat všechny zamýšlené úpravy či změny. Rozhodují výkonné orgány památkové péče, tedy obce s rozšířenou působností, krajské úřady a ministerstvo kultury. Úlohou Národního památkového ústavu je navrhované úpravy konzultovat s vlastníkem a projektantem, zpracovávat písemná vyjádření pro rozhodnutí výkonného orgánu a spolupracovat i při dohledu nad samotnou realizací obnovy.

3.2.2. Restaurování památek

Restaurátorské práce může provádět fyzická osoba, která je bezúhonná a plně způsobilá k právním úkonům. Ministerstvo kultury na základě doložených odborných předpokladů uděluje povolení k restaurování kulturních památek.

3.3. Ekonomické aspekty

3.3.1. Ministerstvo kultury ČR

VIZE STÁTNÍ KULTURNÍ POLITIKY

„Kultura je pro Českou republiku „jízdenkou do budoucnosti“: chceme být opět křižovatkou kultur, svoji přirozenou pozici využít svobodným, otevřeným a kreativním způsobem při tvorbě kultury vlastní, ochraně zděděných kulturních hodnot a jejich uplatnění ve všech oblastech života společnosti. Úkolem státu je vytvářet optimální vazby mezi kulturou a všemi oblastmi společnosti a tak obohacovat životy občanů, rozvíjet kreativní schopnosti v hospodářství, výzkumu, vzdělání, motivovat dárcovství i poskytnout dostatečné zdroje a tím posílit konkurenceschopnost země v globálním prostředí.“

Ministerstvo kultury poskytuje finanční podporu pomocí programů, které jsou pro tyto účely vytvářeny.

Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny - určen na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek, památek lidové architektury, obnovy a zachování venkovských kostelů, zámečků, tvrzí, technických děl, soch a pomníků, zahrad apod., které se nacházejí na území vesnických památkových rezervací a zón a krajinných památkových zón.

Havarijní program - z tohoto programu poskytuje Ministerstvo kultury příspěvky na zajištění nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek, zejména na odstranění havarijního stavu střech a nosných konstrukcí staveb – kulturních památek.

Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností - zaměřeni na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny a zároveň nejsou prohlášeny národními kulturními památkami. Tyto prostředky je možné využít i na obnovu movitých kulturních památek za podmínek stanovených v zásadách programu.

Program restaurování movitých kulturních památek – z programu jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou (restaurováním) movitých kulturních památek, které jsou významnými díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi a jsou umístěny v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně-vzdělávací nebo náboženské účely.

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón - k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace a památkové zóny. Finanční příspěvky mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturní památky.

3.3.2. Národní památkový ústav

Ústav je státní příspěvkovou organizací, zřizovanou Ministerstvem kultury. Je správcem souboru 103 památkových objektů, které jsou zpřístupněny veřejnosti a dále plní funkci odborné organizace státní památkové péče dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

3.3.3. Ministerstvo zemědělství ČR

Cílem Ministerstva zemědělství je podpora "Evropského modelu zemědělství" s důrazem na rozvoj multifunkčního zemědělství. Stále většího významu nabývá hlubší propojení zemědělství s obnovou a rozvojem venkova.

3.3.4. Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond je akreditovanou platební agenturou, která finanční podporu zprostředkovává z Evropské unie a národních zdrojů.

Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu v programovém období 2007 – 2013 a 2014 –2020 také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Program rozvoje venkova České republiky

Program rozvoje venkova České republiky je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Program rozvoje venkova (dále jen PRV) na roky 2007 až 2013 byl schválen 23. května 2007 Výborem pro rozvoj venkova Evropské komise.

Řídícím orgánem PRV je Ministerstvo zemědělství ČR.

Zprostředkujícím subjektem Programu rozvoje venkova je Státní zemědělský intervenční fond.

Základní struktura Programu pro obnovu venkova má 4 osy :

Osa I je zaměřena na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví.

Osa II má společný cíl zvýšit biologickou rozmanitost, chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny.

Osa III cílí na zkvalitnění života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova.

Osa IV má napomoci místním obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola nahoru“ vytvořit vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj – metodu LEADER.

Základní principy metody LEADER

- přístup „zdola nahoru“ o budoucnosti oblasti rozhodují lidé žijící a pracující na území, znající jeho tradice a potřeby
- partnerství mezi veřejnými a soukromými subjekty, místní rozvojová strategie postavená na místních akčních skupinách
- provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství
- inovativnost - nalézání nových řešení problémů ve venkovských regionech
- síťování - výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
- spolupráce - společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemích.

Místní akční skupiny (MAS)

Místní akční skupiny jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které

spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER.

Základní parametry MAS

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50%
- podle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí mít působiště
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u Ministerstva vnitra ČR
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS
- fungování skupiny metodou LEADER

Postup získávání dotací z Programu rozvoje venkova ČR

Cesta k podání žádosti o dotaci na projektová opatření z Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013.

Potenciální zájemce o dotaci by měl nejdříve mít základní představu o tom, jaký projekt by chtěl realizovat. Zájemce si nejprve nastuduje programový dokument, kde jsou v základní formě nastíněna jednotlivá opatření programu, podmínky dotací, okruh možných příjemců, způsoby výdaje, územní omezení.

Pokud zájemce, v programovém dokumentu našel požadovanou oblast podpory, podrobně a důkladně promyslí, jaký konkrétní záměr hodlá realizovat a do kterého opatření jeho záměr spadá.

Když má žadatel přesnější představu o svém záměru, měl by důkladně nastudovat pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova pro konkrétní opatření. Každé opatření má svá vlastní pravidla.

Výzvy jsou vyhlašovány ministrem zemědělství a jsou zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva zemědělství v části Program rozvoje venkova na období 2007–2013 a to alespoň 4 týdny před zahájením příjmu žádostí.

Žadatel by měl opět velmi důkladně prostudovat nejnovější zveřejněnou verzi pravidel, které mohly být aktualizovány a z internetových stránek Státního zemědělského intervenčního fondu si stáhnout formulář žádosti a další dokumenty související s podáním žádosti. Vyplněnou žádost a všechny její povinné přílohy se podávají žadatelem na příslušný odbor Státního zemědělského intervenčního fondu. Příjem žádostí se koná v termínu stanoveném ve výzvě občanům. V případě splnění všech náležitosti podání žádosti, je jeho žádost úspěšně zaregistrována a probíhá administrativní kontrola žádosti. V případě zjištění nedostatků je žadatel vyzván k jejímu doplnění či přepracování. V případě, že je projekt schválen ke spolufinancování a nejsou shledány nedostatky, znamená to příslib dotace za podmínky, že žadatel neporuší stanovená pravidla.

Žadatel si musí projekt nejprve financovat sám, finance jsou mu proplaceny zpětně.

3.3.4. Program pro záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje

Cílem programu je poskytnout finanční podporu na záchranu a obnovu drobných památek, které dotvářejí kulturní krajinu Ústeckého kraje, myšleno hmotné kulturní dědictví, které není prohlášeno za kulturní památku dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Jde o drobnou sakrální architekturu, křížky, boží muka, výklenkové kaple, zastavení, křížové cesty, dále smírčí kříže, kapličky, samostatně stojící sochy a sousoší, kašny, zvoničky, význačné náhrobky, pomníky, pomníčky padlých, historické pamětní desky, milníky, mezníky, skalní reliéfy, pamětní nápisy, památky místního významu.

Předmětem podpory nejsou interiérové úpravy, neboť nesplňují poslání dotvářet kulturní krajinu Ústeckého kraje.

Další možnosti:

Podpora obnovy kulturního dědictví prostřednictvím nadací

Nadace Občanského fóra

Purkyňova nadace

Nadace ČEZ

Nadace Český barok

Podpora obnovy drobných památek v krajině

Nadace Via

3.3.4. Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poskytuje dotace na opravu sakrálních staveb v rámci programu Podpora obnovy a rozvoje venkova, Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci.

3.5. Typologie drobných církevních staveb

Sakrální stavby zvláště kostely, zaujímaly většinou dominantní roli v životech lidí. Kostely byly nejen místem pro konání církevních obřadů, ale též místem s důležitou společenskou funkcí. Ovlivňovaly životy lidí každodenně. Významnou součástí

sakrálních staveb jsou drobné církevní stavby, jako jsou kříže, boží muka, památné kameny, sloupy, zvonice a kapličky, které jsou rozesety při cestách, i v centru obcí.

Stavěny byly v místech, kde došlo k nějaké významné, nebo tragické události. Některé byly postaveny, aby připomínaly nějaký hrůzný čin, nebo přečin. Pověsti, které se k těmto stavbám váží, jsou inspirovány skutečnými událostmi.

3.5.1. Křížové cesty

Poutní místa tzv. velké pašije, které mají různý počet zastavení. Obvykle čtrnáct kapliček, zastavení. Každé z nich se váže k určité události Kristovy cesty s křížem na ramenou. Křížové cesty v přírodě bývají zbudovány jako řada kaplí nebo božích muk a vedou často do kopce.

3.5.2. Kříže

V Českých zemích se vztyčovaly křížky a kříže dřevěné, kamenné, želené, případně kované a později litinové na kamenném podstavci.

Kříže a křížky byly vztyčovány jako symbol křesťanské víry. Tento druh drobných církevních staveb má u nás největší zastoupení. Vztyčovány byly již ve středověku, kdy měly potřebu přiblížit člověka co nejlíže Bohu.

3.5.3. Boží muka

Stejně jako kříže a smírčí kameny se stavěla v místě významné události či neštěstí. Lidé svou výstavbou děkovali Bohu za odvrácení neštěstí, pohrom, epidemií. Stávají volně v krajině, ale i centru obcí. Boží muka připomínají jednotlivá zastavení

Křížových cest, tzv. Pašijí. Boží muka jsou kamenné sloupy, pilíře, nebo zděné hranoly opatřené stříškou a železným křížkem na vrcholku stříšky. Boží muka dotváří výklenek z jedné nebo všech stran s obrázkem nebo soškou, na které je většinou vyobrazována drastická scéna z Kristova umučení.

3.5.4. Zvoničky

Zvoničky se rozšířily v 18. století, když císařovna Marie Terezie vydala v roce 1751 ohňový patent, který nařizoval umístění zvonu do každé osady pro případné vyhlášení poplachu při požárech. Jejich vývoj postupoval od nejjednodušších dřevěných se zavěšeným zvonem po zděné, které již byly vybaveny oltářem.

3.5.5. Kaple a kapličky

Název kaple pochází z latinského „capella“ neboli malý hrob. Sakrální prostor sloužící k uctívání Boha, Pany Marie a ostatních světců. Kaple jsou převážně zděné, čtvercového, kruhového či oválného půdorysu, zakončené cibulovitou či jehlancovitou stříškou. Mnohé kapličky jsou rovněž opatřeny zvoničkou. V menších obcích plnily kapličky funkci kostela. Stavěly se na okrajích obcí, na významných místech, nad prameny studánek, rozcestích.

3.5.6. Plastiky a sousoší

Sochy světců a sousoší byly svou výstavbou v tehdejších dobách značně finančně náročné. Zřizovateli byli bohatší lidé, kteří zde žili, a proto se s jejich výskytem setkáváme v blízkosti far a obcí.

3.5.7. Smírčí kameny a kříže

Smírčí kameny a kříže pocházejí z 15. století. Kříž musel vlastníma rukama vytesat vrah a pak jej vztyčit na místě vraždy nebo na místě stanoveném ve smírčí smlouvě, na důkaz smíření a vypořádání s pozůstalými zavražděného.

IV. Charakteristika vybraného území

4.1. Krajinná charakteristika vybraného území

Vybraný region se nachází v Ústeckém kraji na východním okraji Českého středohoří. Úštěcko, je spolu s 22 spádovými obcemi, součástí litoměřického okresu. Hranicemi této oblasti je ze západní strany nejvyšší hora Českého středohoří - Sedlo 726 m.n.m., ze severní strany souvislý val - Pohorsko. Z východu je lemována zlomem Českého středohoří a Kokořínskou oblastí, kterou z jižní strany uzavírá Úštěcký potok. Samotné město Úštěk bylo v roce 1980 vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Území tohoto malého města trvale obývá asi 2770 obyvatel. Úštěk se dělí na 24 části : Úštěk-České předměstí, Úštěk-Českolipské předměstí, Vědlice, Bílý Kostelec, Konojedy, Brusov, Dolní Vysoké, Držovice, Dubičná, Habřina, Julčín, Kalovice, Lhota, Ličenice, Lukov, Ostré, Tetčiněves, Rašovice, Robeč, Rochov, Starý Týn, Třebín, Úštěk - vnitřní město, Zelený.

Region úštěcka svým historickým a geografickým významem tvoří důležitou složku turistického ruchu. Krajinný reliéf vybízí k výletům a procházkám tisíců občanů, směřujících za památkami této části okresu Litoměřice. Celá řada světských i církevních památek, zasluhují pozornost člověka. Nepoznané i dávno "objevené" větší či menší církevní objekty upoutávají svým nádechem minulosti. Zrekonstruovaná nebo pouze "mírně" opravená kaplička či boží muka musí lidskou bytost naplnit vnitřním uspokojením a obdivem k lidem, kterým není lhostejný osud těchto drobných, ale duši velmi blízkých staveb.

4.2. Příčiny devastace drobných církevních staveb

Všechny drobné církevní stavby, kapličky, nebo boží muka, vždy symbolizovaly utrpení lidské bytosti, byly zasvěcovány lidem s velmi pohnutou minulostí, lidem statečným.

Tyto objekty byly stavěny věřícími lidmi, věřícími v dobro a lásku. Již toto je velmi pádný důvod pro to, aby se celé dlouhé generace postaraly o uchování těchto staveb v povědomí lidí. Jelikož tyto stavby byly vždy pouze na „okrajích“ zájmů jak církve, tak i obcí v jejichž katastru se nacházely, nutně muselo docházet k jejich znehodnocování a to především v důsledku nedostatku finančních prostředků, které byly soustředěny spíše do center lidského dění.

Až do roku 1948 byly drobné církevní stavby více či méně udržovány. Čtyřicetiletá řízená devastace všech církevních staveb, vedená ideologickou hrůzovládou, způsobila v některých případech nenávratnost této architektonické minulosti.

Nově formované myšlení a tedy i změna nazírání společnosti po roce 1989 vrací zpět drobné církevní památky a kulturní památky obecně do povědomí veřejnosti. Větší zodpovědností, vírou a pílí se města a obce snaží o návrat tohoto kulturního dědictví.

V. Výzkumná část

5.1. Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumné části práce je podat ucelený přehled o drobných církevních stavbách úštěcka, přiřadit je do katastrů jednotlivých obcí. Podat informace o vlastníkově stavby. Prozkoumat architektonické prvky a zhodnotit jejich uměleckou úroveň. Zaznamenat informace do tabulky dle škály poškození.

V závěru zhodnotit vztah vlastníka k objektu, jeho starost, kterou mu ukládá zákon č. 20/1987 Sb. Možnosti obnovy. Vše bylo provedeno na základě studia literatury,

osobního terénního průzkumu, korespondencí s obecními úřady, kontaktu s místním obyvatelstvem.

5.2. Metodika výzkumu

Základ praktické části tvoří terénní výzkum, který spočívá v přesném zmapování jednotlivých již v typologii zmíněných staveb.

Zjištění vlastníka a prozkoumání technického stavu objektu pomocí stupnice

1-4 navržené takto:

výborný - stavba po rekonstrukci, bez známek poničení, stavba i samotné okolí vykazuje známky udržovanosti (1)

dobrý - stavba byla v nedávné minulosti zčásti opravena, okolí i samotná stavba jsou udržované

nevyhovující - stavba poničená, špatný technický stav, okolí bez údržby

havarijní – stavba i okolí bez jakékoliv údržby, bez nezbytné opravy hrozí zánik (4)

Provedení výzkumu areálu Kalvárie – umělecko-architektonické posouzení, průzkum poškození jednotlivých objektů, návrh na realizaci obnovy. Přehled finančních příspěvků a čerpání dotací během let rekonstrukce.

VI. Data

V této části práce jsou výsledky výzkumu zaneseny do tabulky, ve které jsou informace k lokalitě, vlastníkovi, druhu vybrané církevní stavby a jejím technickému stavu, který byl hodnocen dle sestavených hodnotících škál. Je zde uveden přehled vydaných finančních prostředků městem Ústěkem v letech 2010-2013 na opravu drobných sakrálních staveb, které jsou v jeho vlastnictví.

Finanční investice města Ústěk na opravy drobných církevních památek 2010 - 2013.

Tabulka 1

Rok opravy památky	Druh opravy	Částka v Kč
2010	oprava božích muk v centru Rašovic	99 680
2011	oprava střechy kaple, Rašovice	3 600
2012	obnova božích muk, Rašovice	63 702
2012	oprava kapličky, Rochov	4 800
2012	restaurátorský průzkum sochy, Ústěk	10 200
2012	oprava kaple, Rašovice	10 000
2012	oprava božích muk na Lužické cestě	81 906
2012	oprava fasád kaple Nejsvětější trojice	11 390
2013	oprava pískovcového soklu pod křížkem,	13 800
2013	obnova božích muk, Vědlice	59 000
2013	Restaurátorské práce sochy, Rašovice	157 550
2013	restaurátorské práce sochy, Ústěk	132 250
	Opravy celkem	Cena celkem: 647 878 Kč

Zdroj: autor práce

6.1. Seznam vybraných památek

Tabulka 2

Číslo obj.	Druh stavby	Místo stavby	Vlastník	Datum vzniku	Číslo parcely /GPS	stav
1	kovový kříž	Brusov	soukromé	1833	37/1	2
2	socha	Brusov	Úštěk	1858	1656/11	2
3	kaple	Býčkovice	soukromý	neznámé	1556	1
4	socha	Úštěk	Úštěk	neznámé	1	1
5	boží muka	Tetčiněves	Úštěk	neznámé	1930	4
6	boží muka	Rochov	soukromý	neznámé	591/1	4
7	kovový kříž	Dolní Vysoká	soukromý	1882	91/2	4
8	boží muka	Dolní Vysoká	soukromý	neznámé	722/1	2
9	kovový kříž	Dubičná	soukromý	neznámé	230	4
10	boží muka	Dubičná	soukromý	1867	639/2	2
11	kovový kříž	Dubičná	Úštěk	neznámé	533/2	2
12	socha	Horní Týnec	Třebušín	neznámé	50°36'02.2"N 14°14'09.5"E	2
13	kovový kříž	Kalovice, náves	Úštěk	1834	847/7	3
14	kovový kříž	Kalovice, směr Julčín	soukromý	neznámé	782	1
15	kovový kříž	Kalovice, směr Robeč	soukromý	neznámé	64	3
16	boží hrob	Kalvárie Ostré	Římskokat. farnost Úštěk	1703	50°35'12.0"N 14°22'18.2"E	1
17	kaple	Kalvárie Ostré	Římskokat. farnost Úštěk	1704	50°35'12.0"N 14°22'18.2"E	1
18	křížová cesta	Kalvárie Ostré	Římskokat. farnost Úštěk	1704	50°35'12.0"N 14°22'18.2"E	1
19	kovový kříž	Konojedy	soukromý	neznámé	192/1	4
20	kovový kříž	Lbín	Hlinná	neznámé	23449/5-2035	1
21	boží muka	Lhota	Úštěk	neznámé	24/5	3
22	zvonička	Lhota	Úštěk	neznámé	24/7	2
23	milník	Lukov	Úštěk	neznámé	nezjištěno	3
24	ovový kříž	Maškovice	Úštěk	neznámé	50°33'29.8"N 14°11'18.9"E	1
25	milník	Mukařov	nedořešené	neznámé	28	4
26	kovový kříž	Ploskovice	Litoměřice	neznámé	127/8	2
27	kaplička	Pohorsko	Úštěk	neznámé	1267/1	2

28	kovový kříž	Přední Nezly	Třebošín	1790	50.573553°N, 14.227176°E	1
29	kovový kříž	Rašovice	Úštěk	1868	1077/2	1
30	kaple	Rašovice před vsí	Úštěk	1875	3	1
31	kříž na rozcestí	Řepčice	Horní Řepčice	neznámé	20	2
32	kaple	Rochov	Úštěk	neznámé	52/2	2
33	kovový kříž	Starý Týn	soukromé	neznámé	3129/16	1
34	kaplička	Starý Týn	soukromé	neznámé	321	2
35	boží muka	Tetčiněves	Úštěk	neznámé	1930/1	4
36	kovový kříž	Tetčiněves	Úštěk	1640	2068/2	2
37	kovový kříž	Úštěk	Úštěk	1864	1997/2	2
38	kovový kříž	Úštěk, Budína	soukromý	1864	1305	4
39	socha	Úštěk, město	Úštěk	1745	936/1	1
40	kaple	Vědlice	soukromý	neznámé	1688/2	3
41	kovový kříž	Všeradiště	Úštěk	neznámé	50°35'59.1"N 14°11'00.2"E	1

Zdroj: autor práce

6.2. Obnova areálu Kalvárie na Ostrém

Areál poutních kaplí se nachází severně od vsi Ostré na stejnojmenném vrchu, východně od města Úštěku. Dostupná literatura řadí dobu výstavby kaplí do let 1703-1707 a autorství připisuje Octavianu Broggiovi.

Pramenná základna k dějinám areálu je velmi významná a dochovalo se dosti velké množství pramenů, které se v některých případech podstatně liší. Nemůžeme tedy s naprostou jistotou stanovit počátek stavby. V pamětní knize úštěcké fary se uvádí, že zakladatelem kostelíka sv. Hrobu a Olivecké hory na kopci u Ostrého byl panský hejtman Wenzl Franz Růžička.

6.června 1707 byl položen na Ostrém základní kámen. V knize fundací z fondu biskupské konzistoře z let 1664-1726 nejsou kaple na Ostrém vůbec zaznamenány. Jedinými nalezenými prameny k počátku areálu kaplí jsou pouze dopisy odeslané z biskupské konzistoře. Podle kterých se roku 1704 povolilo postavit na kopci Ostrém u Úštěka kapli Božího hrobu. Od roku 1717 do počátku 80. let 18.století byl areál s kaplemi a Božím hrobem postupně zvelebován. Během dalších období byly střádány finanční prostředky na opravu a rekonstrukci nejzatíženějších částí objektu. Prostředků nikdy nebylo dostatek k tomu, aby se stavby uvedly vždy do "ideálního" stavu, ale až do r.1949 se v podstatě dařilo areál udržovat.

Počátkem 50. let se však situace radikálně změnila, došlo k totální ignoraci a následné 40.leté devastaci objektů v areálu Kalvárie a nejen jich.

1. srpna 1994 byl založen vandaly v pravé kapli požár, který se podařilo hasičům včas rychle zlikvidovat. O měsíc později byl založen znovu požár tentokrát v levé kapli, při němž schořel celý krov. Památkový ústav v témže roce nabídl poskytnutí dotace z havarijního programu pro rok 1995.

Rok 2005 byl pro obnovu celého areálu zlomový, bylo vydáno závazné stanovisko k celkové obnově. Od 90.let 18.století v podstatě nepřetržitě docházelo k větším či menším rekonstrukcím areálu na Ostrém a jeho dějiny jsou dějinami naplněných i nenaplněných představ o zachování historie a kultury tohoto skvostného díla.

Areál Kalvárie je tvořen z dvou kaplí: kaple Povýšení sv. Kříže a kaple Nalezení sv. Kříže, Božího hrobu a 14 zastavení Křížové cesty.

Umělecko-architektonické hodnocení objektu

V rámci této části práce je zcela nezbytné zmínit se o umělecké úrovni tohoto nepřehlédnutelného díla. To, že je areál Kalvárie z největší pravděpodobností dílem významného barokního litoměřického architekta Octaviana Broggia je již samo o sobě důkazem umělecké vyspělosti památky. Jedná se, vzhledem k době výstavby o dílo náležící k Broggiově rannému tvůrčímu období.

Kopec s kaplemi a příslušnými objekty je významnou dominantou širokého okolí a neoddělitelně se spolu podílí na vzhledu kulturní krajiny regionu, do níž byl velice umě urbanisticky vetknut. Areál Kalvárie tak vytváří jednotný výtvarný velmi působivý celek. Na své emotivní působivosti neztratil ani vzhledem k absenci dlouhodobé údržby. Je třeba zdůraznit, že areálu se poslední desetiletí dostává opět zasloužené péče a stává se místem konání celé řady kulturních a společenských akcí.

Areál kaplí na horní terase a hlavní schodiště vytváří jednoznačně úžasnou kompoziční osu vážící se k nedalekému městu Ústěku. Tato vazba je velmi logická, neboť Ústěk náležel jezuitům, kteří sídlili v nedalekých Liběšicích a na jejichž domínium byl areál vystaven. Je velmi pravděpodobné, že jezuité celou výstavbu iniciovali.

Jednotlivé objekty areálu tvoří jednotný harmonický a promyšlený celek. Celá Olivetská hora jasně přiblížila věřícím poslední chvíle Ježíše Krista, počínaje obvyklými výjevy ve výklenkových kapličkách Křížové cesty, přes výjevy zpodobněnými pískovcovými sochami v místě spodní terasy. Monumentální schodiště graduje na horní terase u imitace Svatého hrobu. Spodní terasa se skupinou objektů Olivetské hory se oproti zbývající části odklání z osy směřující na město Ústěk a obrací se k výrazné krajinné dominantě kopci Sedlo. Důvodem je pravděpodobně orientace na výrazný krajinný prvek, který se nachází v blízkosti tehdejšího sídla jezuitů - Liběšic.

Osterská kaple Božího hrobu situovaná na horní terase, vychází z typu obdobných staveb, které se v celé Evropě stavěly od počátku středověku jako kopie Božího hrobu v Jeruzalémě. V českých zemích se tyto stavby budovaly v 17. a 18. století a vycházely z prototypu grafických předloh a popisů.

Celkově velmi vysoká úroveň uměleckého ztvárnění spodní terasy, monumentálního schodiště, kaple Nalezení a Povýšení sv. Kříže, kaple Božího hrobu a v neposlední řadě

všech patnácti kapliček Zastavení Křížové cesty, hovoří zcela jasně o nutnosti uchování tohoto dědictví příštím generacím a logické nutnosti co nejmenších změn v rámci zachování co největší autentičnosti stavebního díla.

Výklenkové kapličky reprezentují dva typy objektů.

Kaplička č.1 – typ I

Hmotově větší než ostatní zastavení, zároveň tvarově odlišná, je vyzděna z pískovce, tvořena masivní fundamentem z velkých pískovcových kvádrů, završeným pískovcovou jednoduše profilovanou římsovou deskou vytesanou z pískovcových dílů. Boky výklenku jsou tvořeny vždy z jednoho kusu pískovcové desky. Zadní část je složena z více dílů. Na kapliče se dochovala fragmentárně nepůvodní hladká omítka.

Kaplička č.2- č.15 typ II

Hladce omítnuté kapličky tvrdou omítkou, tvořené fundamenty s okosenými hranami, ukončenými jednoduchou římsovou deskou s okosenými rohy, ve spod sešíkmenou. Na desku dosedá samotný sokl z něhož vyrůstá výklenkový nástavec.

Výklenky zastavení jsou na výšku obdélné, segmentově ukončené. Jsou v nich patrné otvory po uchycení malovaných obrazů, zpodobňujících motiv z Křížové cesty. Všechna zastavení – kapličky, jsou porostlá mikrovegetací, u většiny chybí trojúhelný kříž na vrcholu kapličky i malovaný obraz ve výklenku.

Kaplička č.6

Toto zastavení se nedochovalo. Dokladem po této kapliče je zřejmě pískovcový kvádr fundamentu viditelný ve stráni u cesty.

Areál kaplí na horní terase a hlavní schodiště vytváří jednoznačně úžasnou kompoziční osu vážící se k nedalekému městu Úštěk.

Etapy obnovy 2005-2014

První etapu obnovy objektu charakterizuje vykácení náletových stromů a keřů z jižní a západní strany Ostrého od samé paty kopce po druhou vyšší terasu s kaplemi. Byly provedeny práce zabraňující dalším sesuvům půdy při nepříznivých klimatických podmínkách. Po důkladném pročištění stráně a zviditelněním Křížové cesty a jejího chodníku se kaple stávají opět zřetelnou dominantou. Lesní a čistící práce na svazích ostrého prováděla místní akční skupina z města Uštěk a celá řada dobrovolných brigádníků z řad obyvatel nejbližšího okolí. Velký podíl na těchto základních pracech měly mládežnické skupiny z okolních obcí.

Po výsekových pracích se na objektu ukázala míra poškození jednotlivých stavebních částí.

Základem druhé etapy obnovy bylo zrekonstruování a v některých případech nové vystavení výklenkových kapliček Křížové cesty. Tyto práce trvaly od roku 2007-2011. Na kapličkách byly restaurovány omítky, vloženy nové obrazy poničené časem a bylo nutné jejich důkladné zabezpečení proti půdní erozi.

Rozpočet stavební opravy Křížové cesty 2007-2011

zemní práce - odkopání naplavené zeminy	111.505,-Kč + DPH
očištění povrchu tlakovou vodou – otlučení omítek v nezbytném rozsahu..	158.605,-Kč + DPH
zpevnění kamenných prvků.....	51.098,-Kč + DPH
demontáž a montáž krytiny.....	35.514,-Kč + DPH
zámečnické konstrukce – výroba křížků.....	35.000,-Kč + DPH
VRN(vedlejší rozp.náklady).....	25.626,-Kč + DPH

Třetí etapa probíhala v letech 2011-2012 kdy bylo provedeno statické zajištění všech tří kaplí na vyšší plošině i celého suterénu, statické práce proběhly i v oblasti nižší Olivetské hory a schodiště. Toto zajištění bylo základním kamenem pro další plánovanou rekonstrukci.

Během čtvrté a páté rekonstrukční etapy proběhla renovace maleb interiéru kaplí, výměna všech oken a dveří. Dále se v tomto období provedla velmi precizní oprava a rekonstrukce hlavního schodiště. Proběhlo doplnění několika desítek schodišťových kvádrů z pravého pískovce, jejich důkladného usazení a vyspárování.

Poškozené omítky kaplí Nalezení, Povýšení sv. kříže a kaple Božího hrobu byly hlavním atributem šesté a do této chvíle poslední etapy celkové obnovy areálu. Plánovaná oprava věžičky kaple Božího hrobu byla dokončena v roce 2013.

V následujícím období byla realizována oprava a doplnění parapetních kamenů na zábradlí schodiště. Nově byly také omítnuty boky schodiště. V kamenické dílně byly vyrobeny jednotlivé díly věžičky Božího hrobu, které byly následně sestaveny a instalovány. Věžička byla osazena krovem, oplechována měděnými plechy a osazena křížem s makovicí.

V dalším období až do roku 2014 byly prováděny dílčí práce na restaurování a usazování soch na Olivetské hoře. Dochází ke zpevňování chodníkové cesty spojující první kapličku Křížové cesty s počátkem hlavního schodiště.

Areál Kalvárie je nemovitou kulturní památkou zapsanou v ústředním seznamu kulturních památek pod č. 42634/5-2213.

Celá obnova bude samozřejmě pokračovat i v nadcházejících letech v závislosti především na množství finančních prostředků a obětavosti lidí.

Náměty na zachování a rehabilitaci památkových hodnot areálu

Uvedené náměty odrážejí moje subjektivní názory po poradách s odborníky a zpracovateli průzkumu, jsou vedeny v obecnější rovině a spíše heslovitě. Nejedná se o jejich absolutní výčet. Konkrétní rozsah oprav a úprav na areálu je vždy ponechán v kompetenci vlastníka a zástupců státu udělujících dotace.

Obecné:

- ke všem dochovaným objektům areálu je třeba přistupovat konzervační metodou, tzn. zachovat veškeré historické konstrukce a detaily, chybějící či poškozené části v souladu s historickým stavem pouze doplňovat a opravovat

- opravy provádět za použití pro objekty tradičních materiálů, tzn. na zdivo používat pískovec, opuku, čedič a pálené cihly, používat vápennou maltu a omítky
- deponovat veškeré kamenické články roztroušené po svazích kopce, přetřídít je z hlediska jejich původního umístění a zvážit možnost jejich navrácení na původní místo.

Financování obnovy areálu Kalvárie r. 2006-2013

Tabulka 3 (v Kč)

r.2006	Nadace OF		50 000
	Nadační fond Kalich		15 000
	Společnost pro obnovu památek Ústěcka	Vyčištění od náletových křovin a porostů	
		Chemické ošetření	
		Oprava schodiště	
r.2007	Ministerstvo kultury ČR, Havarijní program	oprava schodiště	240 000
r.2008	Ministerstvo kultury ČR	oprava schodiště	350 000
	neinvestiční dotace Ústeckého kraje	statické zajištění	400 000
r.2009	Program“ Podpora obnovy památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností“	zpevnění cest, obnova schodiště	200 000
	neinvestiční dotace Ústeckého kraje	restaurování omítek Křížové cesty	400 000
	vlastní prostředky	ochrana proti erozi	18 954

r.2010	Ministerstvo kultury ČR	statické zajištění kaplí, terasa zábradlí	260 000
	Státní zemědělský intervenční fond	Křížová cesta, malby	446 994
r.2011	• Římskokatolická farnost Ústěk		20 000
	MAS České středohoří		10 000
	Soukromý dárci		134 500
r.2012	Ústecký kraj		200 000
	Ministerstvo kultury ČR		375 000
	Státní zemědělský intervenční fond		179 409
r.2013	Státní zemědělský intervenční fond		55 086
	Ministerstvo kultury prostřednictvím ORP		350 000
	Česko-německý fond budoucnosti	Oprava věžičky kaple Božího hrobu	350 000
	Ústecký kraj		250 000
Celkem			3 524 943kč

Zdroj: autor práce

VII. Výsledky výzkumu

Na základě sběru dat bylo zjištěno, jak velmi náročné je financování dílčích oprav a rekonstrukcí kulturních památek. Tabulka č.1 vypovídá o finanční investici města Úštěka do oprav drobných církevních staveb na jeho území v letech 2010-2013.

Posbíraná data v tabulce č. 2 jsou utříděné informace zjištěné terénním výzkumem na vybraném území. Jsou zaznamenány typologie objektů ve vybraných obcích, jejich vlastníků, pokud bylo dochováno, tak datum vzniku památky, umístění a jejich současný technický stav, který byl určen v metodice výzkumu určených hodnotících škál.

V další části výzkumu byla detailně rozpracována rekonstrukce areálu Kalvárie na Ostrém. V tabulce č. 3 je zapsáno finanční zajištění, průběh rekonstrukce a ekonomického zajištění, které probíhalo v letech 2006-2013, a které stále ještě probíhá. V areálu je tzv. Křížová cesta, jejíž opravy probíhaly v letech 2007 - 2011, ekonomická náročnost a rozpočet je zaznamenána v etapách obnov areálu.

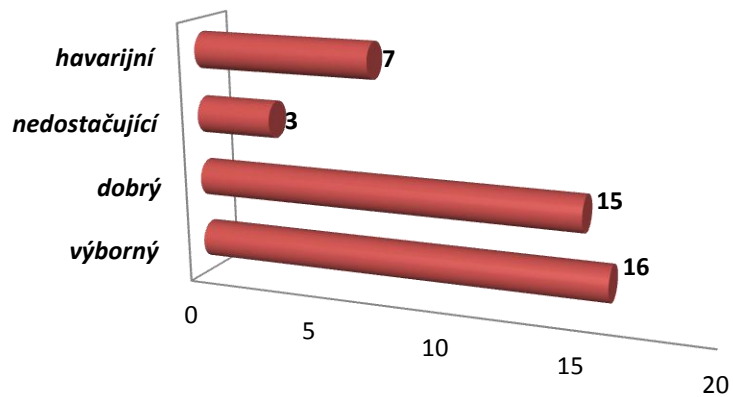
Z pasportizace dat uvedených ve výzkumné části bylo zjištěno, že ve vybraném území úštěcka a spádových obcí jsou kulturní památky ve velmi dobrém až výborném technickém stavu. Obce nezůstávají lhostejné ke svému okolí ani povinnostem, které jsou jim uloženy zákonem o vlastnictví kulturní památky. Počet památek ve výborném stavu je 16, dobrém 15. Jejich vlastníkem je většinou město Úštěk. Památky, které se nacházejí v havarijním stavu jsou většinou v rukou soukromých majitelů, kteří neplní svou povinnost starat se a chránit památky. Nedostatečná informovanost těchto majitelů o možnostech čerpání dotací a příspěvků je hlavním problémem havarijního stavu drobných památek. Číselná data o technickém stavu jsou zaznamenána v grafu č.1.

Pokud jde o typologické zastoupení sakrálních památek v regionu, jsou to hlavně kovové kříže, které jsou zastoupeny nejvíce. Některé byly původně dřevěné, ale rekonstrukcí byly nahrazeny kovem.

Typologické zastoupení památek znázorňuje graf č.2.

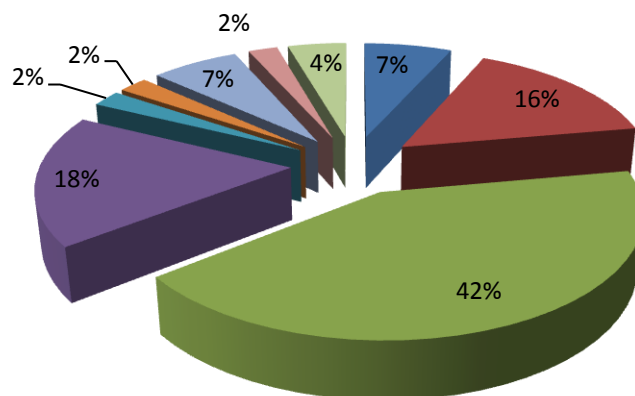
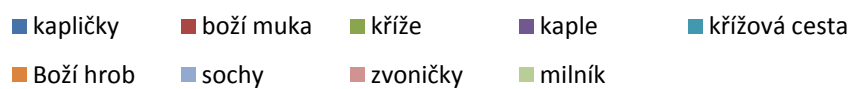
Graf 1

Graf č.1 Technický stav vybraných památek

Graf 2

Graf č.2 Zastoupení sakrálních staveb na vybraném území

VIII. Závěr

Stanovené cíle, protínající celou práci byly splněny. Veškeré informace o drobných církevních stavbách byly velmi důkladně sbírány. Pocházely z konzultací s odborníky a znalci litoměřické diecéze, ústěckého děkanství, oblastního archivu v Litoměřicích.

Základ tvořily poznatky z odborné literatury, uvedené v práci. U všech vybraných drobných církevních objektů byla provedena typologie, rozdělení památky dle druhu a geografické polohy. Byly popsány a doporučeny způsoby a možnosti financování drobných oprav a celkových rekonstrukcí jednotlivých staveb.

Byl podán ucelený přehled vybraných sakrálních památkových objektů ústěckého regionu. Stavby byly architektonicky a umělecky, za pomoci odborníků, ohodnoceny a byl navržen rozsah a způsob jejich obnovy pomocí čtyřstupňové škály úrovně poškození.

Zjištěním přesné lokace jednotlivých památek byl splněn další dílčí cíl práce. Podrobněji byl proveden průzkum všech objektů areálu Kalvárie na Ostrém, byl zdokumentován historicko – architektonický vývoj kaplí obou teras a Křížové cesty a navržen způsob obnovy a financování. Vytvořením fotodokumentace byla splněna závěrečná část hlavních cílů práce.

Pasportizovaný přehled drobných církevních staveb ústěcka, jeho lokace, zmapování, fotodokumentace, ekonomické zajištění jejich částečných oprav i celkových rekonstrukcí, přispěje k rozšíření obzoru občanů, jejich větší orientaci v této oblasti a zkvalitnění cestovního ruchu v regionu.

Toto vše, by se nepodařilo bez nadšení místních akčních skupin, které tvoří v tomto regionu základ uchování historie v povědomí lidí.

IX. Seznam použité literatury

9.1. Bibliografická literatura

DOLEJŠ, Jiří. *Severní Čechy, památky a příroda*, Naše vojsko, 1992.

HLAVÁČEK, Petr a kol. *Litoměřická kapitula: 950 let od založení*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2007, 133 s. ISBN 9788070449707.

LOWY, Radek a kol. ADART Louny, 2001.(část publikace překlad z NJ).

MARHONZ,Josef. Úštěcko, MěNV Úštěk, 1981.34 s.

POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech*. 1. vyd. Praha: Academia, 1977-1982, 4 v.

SMEJKAL, Ladislav. *Máchův kraj - Českolipsko*. 1. vyd. Praha: Regia, 2008, 190 s. Tajemné stezky. ISBN 978-80-86367-65-1.

ŠMERÁK, Václav. *Ústecký kraj-regenerace prostoru*, ABF Praha, 2004.

HÁJEK, Václav. *Lidová stavení: opravy a úpravy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 169 s., [8] s. obr. příl. (barevné). Stavitel. ISBN 8024790548.

ROYT, Jan. *Slovník biblické ikonografie*. Vyd. 1. V Praze: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2006, 342 s. ISBN 9788024609638.

ŠIMEČKOVÁ, Pavla. *Od kapličky ke křížku: průvodce po posvátných místech na Kovářovsku = From chapel to cross : a guide to sacred places in the Kovářov Region = Von Kapelle zu Kreuz : sakrale Kleindenkmäler rund um Kovářov*. Vyd. 1. Praha: Plot, 2009, 279 s. ISBN 978-80-86523-94-1.

ADAMCOVÁ, Kateřina. *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Ústeckém kraji: (okresy Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem)*. Praha: Národní památkový ústav, 2012, 1141 s. ISBN 9788087104897.

Státní kulturní politika České republiky 2009-2014: National cultural policy Czech Republic 2009-2014. Praha: Ministerstvo kultury, 2009, 105, 108 s. ISBN 978-80-86310-83-1.

9.2. Další zdroje

Nový, M. - Nová, E: *Stavebněhistorický průzkum*, areál Kalvárie.

Macek, P.: *Standartní nedestruktivní stavebně-historický průzkum*. 2.doplňené vydání, Praha 2001

Biskupská konzistoř Litoměřice I,i.č.71 *Kniha fundací 1664-1726*,kt.41

Biskupská konzistoř Litoměřice I,i.č.7 *Kniha emanat 1702-1708*,kt.6

Pamětní kniha Ústěck 1764-1969

Ústěcká kronika, 2.svazek,s

Diecézní archiv Litoměřice

9.3. Internetové zdroje

ČERMAK, Libor. Po stopách božích hrobů-blog 2014.

Dostupné: <http://liborcermak.blog.idnes.cz/c/406211/Po-stopach-bozich-hrobu.html>

Ústecký kraj- *oficiální web*

Dostupné: <http://www.kr-ustecky.cz>

Poškozené a zničené kostely, kaple a synagogy v ČR

Dostupné: <http://znicenekostely.czz>

Ústěck, *oficiální web města*

Dostupné: <http://www.mesto-ustek.cz>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *oficiální web*

Dostupné: <http://www.mmr.cz>

Ministerstvo kultury ČR

Dostupné: <http://www.mkcr.cz>

Národní památkový ústav

Dostupné: <http://www.npu.cz>

Státní kulturní politika České republiky, *Ministerstvo kultury ČR 2009*

Dostupné: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/kulturni-politika-fresh.pdf>

The European network for rural development (ENRD)

Dostupné: <http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/rural-development-policy-overview/national-and-regional-programmes>

X. Přílohy

10.1. Fotodokumentace

Brusov

kovový kříž

Datum vzniku: 1858

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Brusov 632759

Číslo parcely: 37/1

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Brusov, ve vsi

Křížek mezi lipami na návsi – litinový, na vysokém pískovcovém kamenném podstavci reliéf sv. Prokopa a letopočet 1858. Kříž poničen korozí. Reliéf již skoro nepoznatelný.

Obrázek 1

Zdroj: vlastní

2. Socha

Datum vzniku: 1833.

Vlastník památky: Expedice Natura

Katastrální území: Brusov 632759

Číslo parcely: 1656/11

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Brusov – křižovatka

Částečná oprava v roce 2012

Jedná se o pískovcovou stavbu s rozlomeným sloupem při vrcholu. Další části stavby nebyly nalezeny.

Obrázek 2: Socha

Zdroj: vlastní

Památka stojí na novodobém betonovém nepůvodním podstavci. Stavba je situována na křižovatce v obci u rybníčku.

Býčkovice

3. Kaple

Datum vzniku: 1833. Částečná oprava v roce 2012

Vlastník památky: Expedice Natura

Katastrální území: Brusov 632759

Číslo parcely: 1656/11

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav: výborný

Místo stavby: Brusov - křižovatka

Jedná se o pískovcovou stavbu s rozlomeným sloupem při vrcholu. Další části stavby nebyly nalezeny.

Původně při vrcholu sloupu socha Panny Marie.

Památka stojí na novodobém betonovém nepůvodním podstavci. Stavba je situována na křižovatce v obci u rybníčku.

Obrázek 3: kaple

Zdroj: vlastní

4. Socha svatého Jana Nepomuckého

Datum vzniku: neznámé

Vlastník: Úštěk

Katastrální území: Úštěk

Technický stav: výborný

Seznam: zapsán v památkovém

Místo: Na rozcestí ulice 1. máje a staré Nádražní

Obrázek 4: Socha

Zdroj: vlastní

5. Boží muka

Datum vzniku: neznámý

Vlastník památky: město Úštěk

Katastrální území: Tetčiněves

Číslo parcely: 1930/1

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: havarijní

Místo stavby: Postavena po levé straně před obcí ve směru mezi obcemi Úštěk –

Tetčiněves pod vysokými lipami. Jedná se o stavbu složenou ze dvou pískovcových částí na kamenném podstavci. Završen původně křížem, ten se nedochoval.

Obrázek 5 Boží muka

Zdroj: vlastní

Rochov

6. Boží muka

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: Antonín Štastný

Katastrální území: Rochov

Číslo parcely: 591/1

Památka není uvedena v žádném seznamu.

Technický stav : havarijní

Místo stavby: Stavba se nachází u můstku po levé straně při silnic mezi obcí Tetčiněves a Rochov. Stavba

vyvýšena na čedičové zdi, která tvoří zároveň pilíř. Uprostřed pískovcová podesta se zřejmě základním kamenem původní stavby. Přední ozdobný štítek chybí.

Obrázek 6: Boží muka

Zdroj: vlastní

Dolní Vysoké

7. Kovový kříž

Datum vzniku: 1882

Vlastník památky: Kučera Jaromír

Katastrální území: Dolní Vysoké

Číslo parcely: 91/2

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: havarijní

Místo stavby: Dolní Vysoké u silnice po
pravé straně západním směrem od obce.

Dochoval se pouze kamenný podstavec s

letopočtem 1882. Základní kameny zcela poničené. Zůstal pouze podstavec.

Obrázek 7: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

8. Boží muka

Datum vzniku: neznámý.

Památka opravena v roce 2012

Vlastník památky: Správa a údržba silnic Ústeckého
kraje

Katastrální území: Dolní Vysoké 775479

Číslo parcely: 722/1

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Dolní Vysoké na návsi. Stavbu složena
ze dvou pískovcových částí na kamenném podstavci.

Stavba zakončena kamenným křížem.

Obrázek 8: Boží muka

Zdroj: vlastní

Dubičná

9. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: Jan Nechyba

Katastrální území: Dubičná 669156

Číslo parcely: 230

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: havarijní

Místo stavby: Stavba u silnice ve směru Dubičná – Lukov po levé straně silnice u domu s č.p. 22. Stavba je nakloněna do směru silnice.

Podesta s podstavcem a hlavní částí vyrobena z pískovce. Při vrcholu poškozený korozí kovový kříž.

Obrázek 9:Kovový kříž

Zdroj: vlastní

10. Boží muka

Datum vzniku: 1867

Vlastník památky: Jan Nechyba

Katastrální území: Dubičná 669156

Číslo parcely: 639/2

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Stavba je postavena na louce po pravé straně silnice ve směru mezi obcemi Dubičná – Konojedy.

Jde o stavbu složenou ze dvou pískovcových částí na kamenném podstavci. Stavba zakončena kamenným křížem.

Obrázek 10:Boží muka

Zdroj: vlastní

11. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Dubičná 669156

Číslo parcely: 533/2

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Křížek na návsi mezi dvěma lipami v ohradce – litinový na kamenném podstavci pozdně empírových tvarů. Na podstavec navazuje hlavní část stavby zakončené kovovým křížem. Na čelní straně obrázek Panny Marie s dítětem.

Obrázek 11: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Horní Týnec

12. Kovový kříž

Datum výstavby : neznámé.

Majitel je obec Třebušín.

Pískovcové tělo, završeno zdobeným křížem. Není zapsaný v žádném památkovém seznamu.

Technický stav: výborný

Obrázek 12: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Kalvárie Ostré

13. Areál Kalvárie

Datum vzniku:1703-1707

Vlastník: římskokatolická farnost Ústěk

Katastrální území:Ústěk

Technický stav:výborný

Památka je vedena ve státním seznamu nemovitých památek od roku 1958

Na vrcholu skupina tří kaplí. Kaple Nalezení a kaple Povýšení sv. Kříže. Památka stále ve fázi rekonstrukce od roku 2006

Celkový pohled na areál od západu. V popředí spodní terasa zv. Olivetská hora. V pozadí hlavní schodiště a kaple Nalezení (vpravo) a Povýšení (vlevo) sv. Kříže

Obrázek 13:Kalvárie před rekonstrucí

Zdroj: vlastní

Pohled na plochu horní terasy s kaplemi od západu. Vlevo kaple Povýšení sv. Kříže, uprostřed kaple Božího hrobu, vpravo kaple Nalezení sv. Kříže

Obrázek 14: Kaple

Zdroj: vlastní

Obrázek 15: Kaple po rekonstrukci

Zdroj: vlastní

Obrázek 16: Pohled před rekonstrukcí schodiště

Zdroj: vlastní

Obrázek 17: Schodiště po rekonstrukci

Zdroj: vlastní

Obrázek 20

Zdroj: vlastní

Obrázek 19

Zdroj:vlastní

Obrázek 18

Zdroj: vlastní

Obrázek 23

Zdroj: vlastní

Obrázek 22

Zdroj: vlastní

Obrázek 21

Zdroj: vlastní

Obrázek 26

Zdroj: vlastní

Obrázek 25

Zdroj: vlastní

Obrázek 24

Zdroj: vlastní

Obrázek 27

Zdroj: vlastní

Obrázek 28

Zdroj: vlastní

Obrázek 29

Zdroj: vlastní

Obrázek 31

Zdroj: vlastní

Obrázek 30

Zdroj: vlastní

Obrázek 32: Křížová cesta po rekonstrukci

Zdroj: vlastní

Kalovice

14. Kovový kříž

Datum vzniku: 1834

Vlastník památky: město Úštěk

Katastrální území: Kalovice

Číslo parcely: 847/7

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: nevyhovující

Místo stavby: Stavba je umístěna na návsi vedle pomníku padlým v 1. světové válce.

Podesta s hlavní částí vyrobena

z pískovce, přední ozdobný štítek chybí.

Při vrcholu byl zřejmě původní kovový kříž, který byl odlomen.

Obrázek 33: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

15. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: Marie Dufková, Vladimír Klimpera , číslo parcely: 782

Katastrální území: Kalovice 662283

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: výborný

Místo stavby: Spojnice polních cest z Kalovice a Julčina. Podesta a hlavní část vyrobena z pískovce. Při vrcholu kovový kříž. Přední ozdobný štítek chybí. Památka opravena v roce 2010

Obrázek 34: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

16. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: Jiří Pokorný

Katastrální území: Kalovice 662283

Číslo parcely: 64

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav : dobrý

Místo stavby: Stavba po levé straně silnice ve směru Kalovice – Robeč, mezi dvěma lipami.

Podesta s hlavní částí vyrobena z pískovce, v hlavní podestě dvě trhliny. Přední ozdobný štítek a kovový kříž chybí.

Obrázek 35:Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Konojedy

Obrázek 36: kovový kříž

Zdroj: vlastní

17. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé, opraveno v roce 2011

Vlastník památky: Ing. Ondřej Žák

Katastrální území: Konojedy 565814

Číslo parcely: 192

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: výborný

Místo stavby: Stavba je umístěna po pravé straně silnice ve směru Konojedy – Bílý Kostelec, mezi stromy kaštanu. Podesta a hlavní část vyrobena z pískovce. Přední ozdobný štítek se nedochoval. Při vrcholu kovový kříž.

Lbín

18. Kovový kříž

Datum vzniku: neznáme

Vlastník: obec Hlinná

Parcela: 23449/5-2035

Technický stav: výborný

Po celkové rekonstrukci. Podestál z pískovce, završen kovovým křížem. Postavem po cestě z Hlinné na Lbín.

Obrázek 37: Kříž

Zdroj: vlastní

Lhota

19. Boží muka

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Lhota 775495

Číslo parcely: 24/5

Památka není vedena v žádném seznamu

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Stavba je stojí na návsi obce mezi dvěma lipami. Podesta vyrobena z pískovcových kvádrů, hlavní část vyrobena z pískovce. Vrchol bez kříže. Přední ozdobný štítek chybí.

Obrázek 38: Boží muka

Zdroj: vlastní

20. Zvonička

Datum vzniku: neznámé, památka opravena v roce 1922

Vlastník památky: město Ústěek

Katastrální území: Lhota 775495

Číslo parcely: 24/7

Památka je vedena ve státním seznamu nemovitých památek od roku 1958.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Zvonička u kašny s vidlicovitě rozděleným kmenem. Stříška a opěrami z pískovcového základu z 19. století. Zvoneček se nedochoval.

Obrázek 39: Zvonička

Zdroj: vlastní

Lukov

21. Milník

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěek

Katastrální území: Lukov

Číslo parcely: nezjištěno

Památka není uvedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Obrázek 40: Milník

Zdroj: vlastní

Místo stavby: Stavba je umístěna na návsi obce u domu č. p. 37. Podesta vyrobená z pískovcových kvádrů, které jsou značně poškozeny. Hlavní část vyrobená z pískovce. Přední ozdobný štítek chybí.

Maškovice

22. Železný kříž

Obrázek 41: Maškovice před rekonstrukcí

Zdroj: vlastní

Obrázek 42: Po rekonstrukci

Zdroj: vlastní

Rochov

23. Kaple

Datum vzniku: neznámé

Vlastníkem památky město Ústětk.

Katastrální území: Rochov

Číslo parcely: st. 52/2

Památka v seznamu státním nemovitých památek od roku 1958.

Obrázek 43: Kaple

Zdroj: vlastní

Technický stav: výborný

Místo stavby: Kaple stojí na návsi, je empírového typu z 1. poloviny 19. století.

Příčně obdélná s pilastrovým průčelím a trojúhelníkovým štítem, nad nímž je široká věžovitá zvonice s hodinami. Zvon ve věži chybí. Památka byla opravena v roce 2003.

Mukařov

24. Milník

Datum: neznámé

Vlastník: nedořešené

Technický stav: výborný

Katastrální území: Úštěk

Pískovcové tělo milníku je završeno kovaným křížem.

Obrázek 44: Milník

Zdroj: vlastní

Ploskovice

25. Kovový kříž

Datum: neznámé

Vlastník: město Litoměřice

Technický stav: dobrý

Kompletní boží muka u kterých bylo provedeno odstraněna nevhodná betonová omazávka, která byla nahrazena kamennou hlavicí v zploštělém tvaru pyramidy. Na samotné tělo muk byla navracena, restaurovaná původní deska z mramoru, která byla při probíhajících krocích obnovy nalezena na dvoře sousedící nemovitosti. Usazen původní zrestaurovaný litinový kříž.

Obrázek 45: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Pohorsko

26. Kaplička

Datum výstavby je neznámé.

Kamenná kaplička je ve vlastnictví města Ústěk.

Katastrálně území Ústěk s č.p. 1267/1.

Technický stav : dobrý

Kamenná kaplička je v dobrém technickém stavu. Střecha je po nedávné rekonstrukci.

Obrázek 46: Kaplička

Zdroj: vlastní

Přední Nezly

27. Kovový kříž

Datum vstavby: 1790.

Katastrální území Úštěk.

Vlastník : obec Třebušín.

Památka není v žádném seznamu nemovitých památek.

Technický stav : výborný.

Obrázek 47: kovový kříž

Zdroj: vlastní

Rašovice

28. Kovový kříž

Datum vzniku: 1868, památka opravena v roce 2013.

Vlastník památky: město Úštěk

Katastrální území: Rašovice 662291

Číslo parcely: 1077/2

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: výborný

Místo stavby: Stavba stojí uprostřed návsi obce mezi lipami. Podesta tvořena

základem z pískovcových kamenů v návaznosti na pískovcovou podestu. Hlavní část vyrobena z pískovce. Přední ozdobný štítek chybí. Při vrcholu litinový kříž.

Obrázek 48: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

29. Kaple

Datum vzniku: 1875

Vlastník památky: město Ústěk

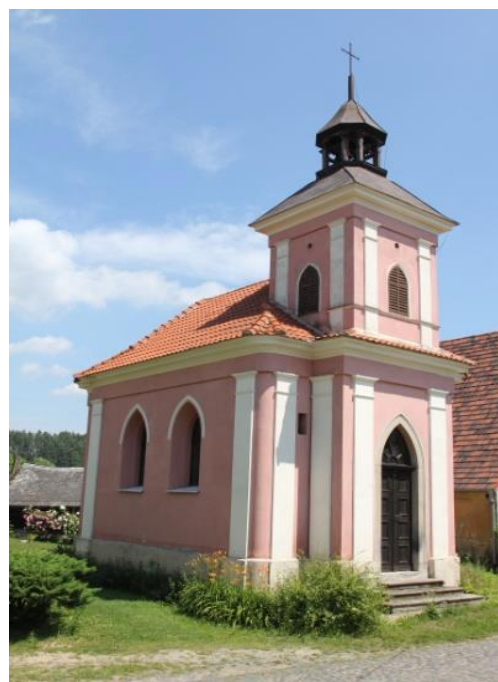
Katastrální území: Rašovice 662291

Číslo parcely: 83

Technický stav: výborný

Místo stavby: Kaple stojí v západní části návsi obce. Pseudogotická, obdélníková s presbytářem, zaoblenými rohy. Věž zakončena kovovým křížem. Kaple prohlášena kulturní památkou Ministerstvem kultury v roce 2001

Obrázek 49: Kaple

Zdroj: vlastní

30. kovový kříž

Datum vzniku: 1868, památka opravena v roce 2010. Vlastník památky: Renata Hysková, Eva Junová

Katastrální území: Rašovice 662291

Číslo parcely: 332

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: výborný

Místo stavby: Litinový kříž na vysokém kamenném podstavci. Stavba je umístěna jižně od vsi, při silnici ve směru obce Rašovice – Kalovice.

Obrázek 50: kovový kříž

Zdroj: vlastní

Podesta z pískovcových kamenů v návaznosti na pískovcovou podestu. Hlavní část vyrobena z pískovce. Přední ozdobný štítek chybí. Při vrcholu litinový kříž.

Řepčice

31. Kovový kříž

Datum výstavby: neznámé

Vlastník: město Úštěk

Technický stav: dobrý

Jedny z největších Božích muk, při samotné rekonstrukci muselo být postaveno lešení.

Odstraněny nevhodné betonáže a doplněno kamenem. Kámen zbaven starých nátěrů, patinován a opatřen biocidním nátěrem. Již nevyhovující původní křížek, který nebylo možné opravit, nahrazen typově stejným.

Obrázek 51: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Starý Týn

32. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé, památka opravena v roce 2006

Vlastník památky: neznámý

Katastrální území: Úštěk 775533

Číslo parcely: 3129/16

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav : výborný

Místo stavby: Stavba je severně od vsi na křižovatce, při silnici ve směru obce Úštěk – Starý Týn. Křížek litinový na vysokém kamenném podstavci. Podesta s hlavní částí tvořena z pískovcových kamenů v návaznosti na pískovcovou podestu. Přední ozdobný štítek chybí. Při vrcholu litinový kříž.

Obrázek 52: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

33. Kaplička

Datum vzniku: neznámý

Vlastník památky: Vladimír Hrnčíř

Katastrální území: Starý Týn 632775

Číslo parcely: 321

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: dobrý

Při silnici ve směru Starý Týn k Úštěku z pol. 19. století. Čtvercová, průčelí s pilastry a štítek s nikou, kamenná sedlová střecha, uvnitř placková klenba. Při vrcholu štítu kovový kříž.

Obrázek 53: Kaplička

Zdroj: vlastní

Tetčiněves

34. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Úštěk

Katastrální území: Tetčiněves 766887

Číslo parcely: 2068/2

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Stavba ve středu na návsi pod lipou. Kříž litinový, na vysokém kamenném podstavci empírového typu z 1. polovina 19. století. Stavba ohraničena kovovou ohrádkou.

Obrázek 54: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

35. Boží muka

Datum vzniku: neznámý

Vlastník památky: město Úštěk

Katastrální území: Tetčiněves 766887

Číslo parcely: 1930/1

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: havarijní

Místo stavby: Stavba je postavena po levé straně před obcí při silnici ve směru mezi obcemi Úštěk- Tetčiněves pod vysokými lipami. Stavba složena ze dvou pískovcových částí na kamenném podstavci. Původně zakončena kamenným křížem. Při obnažení okolní zeminy nalezeny dvě kamenné části navazující na sebe. Ke stavbě vedou poničené pískovcové schody. Podesta stavby z cihel. Přední ozdobné štítky chybí.

Obrázek 55: Boží muka

Zdroj: vlastní

Úštěk

36. Kovový kříž

Datum vzniku: 1864

Vlastník památky: Mgr. Miloš Doležal

Katastrální území: Úštěk 775533

Číslo parcely: 1305

Památka není vedena v žádném seznamu. **Zdroj: vlastní**

Technický stav: havarijní

Stavba na pískovcovém čtvercovém podstavci. Postavena na louce v místní části Budina jižně od města Úštěk. Stavba je rozvalena. Zbylé pískovcové části stavby se nacházejí dva metry opodál od hlavního základu. Na vrchní části stavby dle typu kdysi možný litinový kříž.

Obrázek 56: Kovový kříž

37. Socha sv. Floriána

Datum vzniku: neznámý

Vlastníkem památky: Petr Majtínek

Katastrální území: Úštěk 775533

Číslo parcely: nezjištěno

Památka vedena v seznamu kulturních památek.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Úštěk, ulice Konojedská, č. 249

Jedná se o sochu sv. Floriana. Umístěná na konci Konojedské ulice naproti domu čp. 249. Socha součástí pozemku přilehlého k tomuto domu. Jedná se o barokní sochu z pískovcového kamene na podstavci.

Obrázek 57: Socha

Zdroj: vlastní

38. Kovový kříž

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Ústěk 775533

Číslo parcely: 1997/2

Památka není vedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Ústěk, ulice Hřbitovní

Zděná stavba, která je součástí zděného valu.

Zdivo je značně zchátralé a rozvalené. Stavba stojí na vysokém kamenném podstavci. V půlce stavby výklenek. Na vrchní části umístěna lucernička a při vrcholu litinový kříž s Kristem.

Obrázek 58: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

Vědlice

39. Kaple

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Vědlice 777501

Číslo parcely: st. 1688/2

Památka není uvedena v žádném seznamu.

Obrázek 59: Kaple

Zdroj: vlastní

Technický stav: dobrý

Místo stavby: Stavba ve středu návsi obce. Na přední stěně u vchodu boží muka. Kaple pozdně barokní z 18. století, čtvercová se zaoblenými rohy, pilastry a voluty, štítem. Při vrcholu štítu umístěn zvon. Omítka stavby je poničena.

Všeradiště

40. Kovový kříž

Obrázek 61: Kovový kříž před

Zdroj: vlastní

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Všeradiště

Číslo parcely: st. 175/3

Památka není uvedena v žádném seznamu

Technický stav: výborný

Stavba umístěna na začátku obce. Z pískovce, zakončena kovovým křížem.

Obrázek 60: Kovový kříž po rekonstrukci

Zdroj: vlastní

Nový Týn

41. Boží muka

Datum vzniku: neznámé

Vlastník památky: město Ústěk

Katastrální území: Držovice 632767

Číslo parcely: 246/3

Památka není uvedena v žádném seznamu.

Technický stav: dobrý

Stavba je umístěna na návsi osady u vysoké lípy. Podesta vyrobená z žulových kvádrů, kříž kamenný. Přední ozdobný štítek chybí. Okolo stavby kovová ozdobná ohrádka.

Obrázek 62: Kovový kříž

Zdroj: vlastní

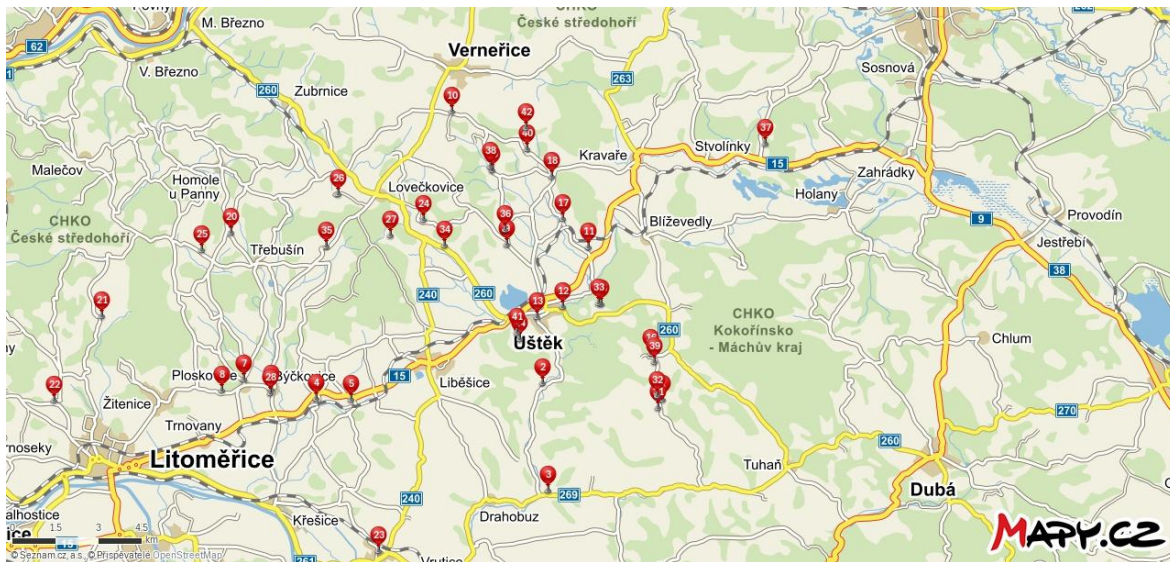
Obrázek 1	43
Obrázek 2 Socha	43
Obrázek 3 Kaple	44
Obrázek 4 Socha	44
Obrázek 5 Boží muka	45
Obrázek 6 Boží muka	45
Obrázek 7Kovový kříž	46
Obrázek 8 Boží muka	46
Obrázek 10 Kovový kříž	47
Obrázek 11Boží muka	47
Obrázek 12Kovový kříž	48
Obrázek 13 Kovový kříž	48
Obrázek 14 Kalvárie před rekonstrukcí.....	49
Obrázek 15 Kaple.....	50
Obrázek 16 Kaple po rekonstrukci	50
Obrázek 17 Pohled před rekonstrukcí schodiště	51

Obrázek 18 Schodiště po rekonstrukci.....	51
Obrázek 19	52
Obrázek 20	52
Obrázek 21	52
Obrázek 22	52
Obrázek 23	52
Obrázek 24	52
Obrázek 25	52
Obrázek 26	52
Obrázek 27	52
Obrázek 28	53
Obrázek 29	53
Obrázek 30	53
Obrázek 31	53
Obrázek 32	53
Obrázek 33: Křížová cesta po rekonstrukci	53
Obrázek 34: Kovový kříž	54
Obrázek 35:Kovový kříž	54
Obrázek 36:Kovový kříž	55
Obrázek 37: kovový kříž.....	55
Obrázek 38: Kříž	56
Obrázek 39: Boží muka	56
Obrázek 40: Zvonička	57
Obrázek 41: Milník	57
Obrázek 42:Maškovice před rekonstrukcí.....	58
Obrázek 43: Po rekonstrukci.....	58
Obrázek 44: Kaple	58
Obrázek 45: Milník	59
Obrázek 46: Kovový kříž	60
Obrázek 47: Kaplička	60
Obrázek 48: kovový kříž.....	61
Obrázek 49: Kovový kříž	61
Obrázek 50: Kaple	62
Obrázek 51: kovový kříž.....	62
Obrázek 52:Kovový kříž	63
Obrázek 53: Kovový kříž	64
Obrázek 54: Kaplička	64

Obrázek 55: Kovový kříž	65
Obrázek 56: Boží muka	65
Obrázek 57: Kovový kříž	66
Obrázek 58: Socha	66
Obrázek 59: Kovový kříž	67
Obrázek 60: Kaple	67
Obrázek 61: Kovový kříž po rekonstrukci	68
Obrázek 62: Kovový kříž před	68

10.2. Mapa

Obrázek 63: vybrané objekty v mapě

Zdroj: www.mapy.cz

10.3. Tabulky

Tabulka 1	27
Tabulka 2	28
Tabulka 3	35

10.4. Grafy

Graf 1	38
Graf 2	38